

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă și pentru modificarea Legii nr. 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Noul ciclu strategic lansat la nivel european pe fondul crizei economice recomandă abordarea integrată a obiectivelor privind creșterea economică și dezvoltarea socială. **Strategia EUROPA 2020** propune o nouă viziune pentru economia socială de piață a Europei în următorul deceniu, care să ajute Uniunea să iasă din criza economică și financiară și să edifice o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Aceste trei priorități se sprijină reciproc și sunt în măsură să ajute UE și statele membre să obțină un nivel ridicat de ocupare a forței de muncă, de productivitate și de coeziune socială.

În practică, Uniunea Europeană a stabilit cinci obiective majore – ocuparea forței de muncă, inovarea, educația, incluziunea socială și mediul/energia - care urmează să fie îndeplinite până în 2020. Statele membre au adoptat propriile lor obiective naționale în aceste domenii, implementând Strategia Europa 2020 prin intermediul Programelor Naționale de Reformă (PNR).

În acest context, Guvernul României a aprobat, în luna aprilie 2011, **Programul Național de Reformă 2011-2013**, document ce are în vedere atât corelarea cu Programul de Convergență, cât și răspunsul autorităților naționale la observațiile și recomandările formulate de către Comisia Europeană. De asemenea, Programul Național de Reformă 2011-2013 a fost elaborat pentru a asigura continuitatea măsurilor de reformă deja asumate în perioada 2007 - 2010, dar și concordanța cu prevederile *Memorandumului de înțelegere* semnat de România cu Comunitatea Europeană și cu *Programul de guvernare* 2009 – 2012. În cadrul PNR 2011-2013 au fost abordate țintele naționale, principalele măsuri pentru atingerea acestora, reformele prioritare precum și blocajele în calea creșterii economice și a ocupării forței de muncă.

Luând în considerare că, la nivel european, s-a agreat asumarea ca țintă generală pentru anul 2020 creșterea ratei ocupării forței de muncă până la nivelul de 75%, pentru populația din grupa de vârstă 20-64 de ani, România **și-a propus creșterea gradului de ocupare până la nivelul de 65% în anul 2013**, precum și continuarea eforturilor pentru a atinge ținta ambițioasă **de 70% în anul 2020, privind creșterea ratei de ocupare a forței de muncă.**

Pentru perioada 2011-2013, România și-a propus promovarea unei creșteri economice bazate pe ocuparea forței de muncă, în contextul asigurării dintr-o perspectivă durabilă a *coeziunii economice, sociale și teritoriale.*

În acest sens, este prioritară implementarea măsurilor focalizate pe îndepărtarea constrângerilor în calea creșterii ocupării forței de muncă care să conducă la îmbunătățirea

funcționării pieței muncii, facilitarea tranzițiilor de la șomaj sau inactivitate către ocupare, consolidarea competențelor profesionale ale forței de muncă și optimizarea structurii ocupaționale a forței de muncă.

În perioada 2012-2013, pachetul de măsuri destinate stimulării ocupării forței de muncă se focalizează pe sprijinirea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă în sensul consolidării capacității individuale de ocupare (programe de informare și consiliere în carieră personalizate, formare și perfecționare profesională și stimularea inițiativei antreprenoriale individuale) și pe consolidarea cadrului legal privind sistemul asigurărilor de șomaj și promovare a ocupării forței de muncă.

În conformitate cu **angajamentele** stipulate în planurile de implementare aferente **Programului de Guvernare 2009-2012 și Programului Național de Reforme 2011-2013**, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și-a asumat modificarea și completarea Legii nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare.

Modificarea și completarea *Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă* vizează dezvoltarea de noi măsuri de stimulare a ocupării și adaptarea modului de implementare a acestora la cerințele actuale ale pieței muncii.

Proiectul de act normativ stipulează introducerea următoarelor elemente: acordarea de servicii gratuite de evaluare a competențelor dobândite pe alte căi decât cele formale, accesul șomerilor de lungă durată la prime de mobilitate, reducerea condiționalităților pentru firmele care angajează șomeri și persoane aparținând grupurilor vulnerabile, stimularea angajatorilor care încadrează tineri cu risc de marginalizare socială cu vârsta cuprinsă între 16-26 de ani.

2. Schimbări preconizate

Proiectul de modificare și completare a Legii nr. 76/2002 vizează simplificarea și flexibilizarea modului de implementare a măsurilor de stimulare a ocupării astfel încât să devină mai atractive pentru cele două categorii de beneficiari – persoane aflate în căutarea unui loc de muncă și angajatori.

Dezvoltarea și perfecționarea măsurilor de stimulare a ocupării vor permite realizarea unei ajustări mai rapide a acestora la contextul economic și cerințele pieței muncii.

Astfel, noile reglementări vor contribui la îndeplinirea obiectivului din Programul de Guvernare privind *echilibrarea pieței muncii și reducerea deficitelor sectoriale de forță de muncă* prin creșterea gradului de ocupare a forței de muncă.

În prezentul act normativ sunt introduse reglementări privind:

- **acordarea de servicii gratuite de evaluare a competențelor dobândite pe alte căi decât cea formală**, cu scopul de a facilita și urgenta obținerea unui certificat de competențe profesionale;
- **acordarea primelor de mobilitate inclusiv șomerilor de lungă durată**, măsură ce țintește stimularea mobilității teritoriale în vederea ocupării, prin acordarea primei de încadrare (2 X valoarea indicatorului social de referință) și a primei de instalare (7 X valoarea indicatorului social de referință);
- **reducerea condiționalităților de implementare a unor măsuri active** prin reducerea de la 3 la 1,5 ani, respectiv de la 2 la 1,5 ani, a obligației de menținere a raporturilor de

muncă sau de serviciu pentru angajatorii care angajează absolvenți în condițiile art. 80, respectiv șomeri în vârstă de peste 45 de ani, șomeri care sunt părinți unici susținători ai familiilor monoparentale și persoane cu handicap, în condițiile art. 85;

- **eliminarea scutirii de la plata contribuției datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj** a angajatorilor care beneficiază de măsura pentru subvenționarea locurilor de muncă (conform observațiilor formulate de către organismele financiare internaționale cu care România are încheiate acorduri de finanțare);
- **promovarea măsurii prin care angajatorii care încadrează în muncă, potrivit legii, șomeri care în termen de 5 ani de la data angajării îndeplinesc, conform legii, condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau de acordare a pensiei pentru limită de vârstă, dacă nu îndeplinesc condițiile de a solicita pensia anticipată parțială, beneficiază lunar, pe perioada angajării, până la data îndeplinirii condițiilor respective, de o sumă egală cu valoarea indicatorului social de referință în vigoare, acordată din bugetul asigurărilor pentru șomaj, față de termenul de 3 ani prevăzut în legea actuală;**
- **participării pe piața muncii a tinerilor cu risc de marginalizare socială, prin stimularea angajatorilor care încadrează tineri aflați în această categorie, măsură prin care acești angajatori numiți de inserție beneficiază, pentru fiecare tânăr angajat, din această categorie, lunar, la cerere, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, de o sumă egală cu salariul de bază stabilit la data angajării tânărului, dar nu mai mult de două ori valoarea indicatorului social de referință, în vigoare la data încadrării în muncă, pentru o perioadă egală cu perioada contractului de solidaritate încheiat între ANOFM și tânărul respectiv, pe o durată de până la 3 ani, dar nu mai puțin de un an. De asemenea acești angajatori de inserție mai pot beneficia pentru o perioadă de maximum 2 ani de acordarea unei sume lunare în cuantum de 50% din indemnizația de șomaj convenită conform legii, pe care tânărul ar fi primit-o dacă ar fi fost disponibilizat la data expirării contractului individual de muncă dacă după această dată încheie pe perioadă nedeterminată un contract individual de muncă încheiat între tânărul cu risc de marginalizare socială și angajator;**
- **modificarea anumitor prevederi legate de plata indemnizațiilor de șomaj în condițiile prevăzute de reglementările comunitare cu privire la aplicarea regimurilor de securitate socială a salariaților, lucrătorilor independenți și membrilor familiilor acestora care se deplasează în interiorul Comunității Europene;**
- **limitarea aplicării măsurilor de stimulare a ocupării forței de muncă finanțate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, pentru a căror acordare se prevede, potrivit dispozițiilor legale, încheierea de contracte sau convenții cu agențiile pentru ocuparea forței de muncă, astfel încât acestea să nu fie aplicabile angajatorilor instituții și autorități publice așa cum sunt ele definite prin Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele definite prin Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare;**
- **eliminarea obligației ANOFM de a aplica măsurile de executare silită în cazul neachitării contribuțiilor pentru constituirea bugetului asigurărilor pentru șomaj, având în vedere că începând cu anul 2004 această atribuție revine organelor specializate**

ale Ministerului Finanțelor Publice, potrivit OG nr. 86/ 2003 privind unele reglementări în domeniul financiar și Legii nr. 232/2003 pentru aprobarea OG nr. 36/2003 privind corelarea unor dispoziții din legislația financiar-fiscală;

- **abrogarea prevederilor referitoare la stabilirea dreptului de indemnizație de șomaj și la obligația de asigurare în sistemul asigurărilor pentru șomaj, pentru personalul militar** (art. 17 lit. d) și art. 19 lit. d)), având în vedere că potrivit art. 89 alin. (2) din anexa nr. VII la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, prevederile referitoare la sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă nu se aplică personalului militar, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Prin implementarea măsurilor propuse se stimulează tranziția de la suportul pasiv acordat persoanelor șomere către găsirea și ocuparea unui loc de muncă. Prin reglementările introduse este anticipată o reducere a incidenței șomajului, în special a celui de lungă durată. Această reducere va avea o influență pozitivă asupra cheltuielilor cu prestațiile de șomaj din bugetul asigurărilor pentru șomaj. Prin extinderea accesului la măsura de stimulare a mobilității forței de muncă a șomerilor neindemnizați, se estimează creșterea ocupării în rândul beneficiarilor de protecție socială de tip necontributiv (venitul minim garantat) cu influențe asupra reducerii cheltuielilor cu asistența socială.

1¹ Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Prin proiectul de act normativ se flexibilizează interacțiunea între serviciul public de ocupare (Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă) și întreprinderi prin reducerea anumitor condiționalități impuse angajatorilor care încadrează șomeri din anumite grupuri țintă, precum tineri absolvenți și persoane aparținând grupurilor vulnerabile.

3. Impact social

Disponibilitatea unor servicii de ocupare a forței de muncă este esențială pentru asigurarea unei tranziții rapide de la șomaj la un loc de muncă, în condițiile dificile impuse de criza economică dar și, pe termen mediu și lung, odată cu reluarea creșterii economice și, implicit, creșterea cererii de forță de muncă.

Obiectivele modificărilor și completărilor propuse în prezentul proiect de act normativ vizează accesul rapid la un nou loc de muncă prin aplicarea unor măsuri de stimulare a ocupării atractive, care să nu impună condiționalități suplimentare angajatorilor care încadrează șomeri.

Prin acest act normativ se introduce o nouă măsură de stimulare a ocupării forței de muncă, și anume *evaluarea și certificarea competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât*

cele formale. Prin această nouă măsură se asigură accesul rapid la servicii de certificare a competențelor profesionale obținute de șomeri în contexte informale și non-formale, permițându-le astfel găsirea unui loc de muncă potrivit competențelor reale deținute de fiecare persoană dar și reducerea anumitor costuri din bugetul asigurărilor pentru șomaj prin evitarea plasării persoanelor șomere în cursuri de formare profesională în condițiile în care acestea dețin deja anumite competențe.

Această măsură, alături de cele prevăzute în legea actuală referitoare la formarea profesională continuă a salariaților, vor contribui la îmbunătățirea competențelor profesionale ale șomerilor de lungă durată și ale lucrătorilor aflați în riscul de a-și pierde locul de muncă și de asemenea, constituie un răspuns direct la provocarea cu care România se confruntă în ceea ce privește participarea scăzută a adulților la educație și formare.

De asemenea, actul normativ propus reglementează accesul șomerilor de lungă durată care nu beneficiază de indemnizație de șomaj la măsura de stimulare a mobilității forței de muncă. Această modificare vizează șomerii neindemnizați și care se află în șomaj pe o perioadă mai mare de 12 luni în cazul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 25 și vârsta legală de pensionare (adulți) și de 6 luni pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 16 – 24 ani (tineri). Extinderea accesului la cele două prime de mobilitate (cea de încadrare și cea de instalare) va avea o influență pozitivă în ceea ce privește reinserarea pe piața muncii a șomerilor care au șanse mai reduse de ocupare din cauza perioadei îndelungate petrecute în șomaj și care, de cele mai multe ori, este cauzată de rezidența în zone afectate de restructurările economice din ultimii ani (zone monoindustriale sau rurale cu oportunități scăzute de ocupare). Se estimează că accesul suplimentar la această măsură de stimulare a ocupării va duce la o creștere a mobilității forței de muncă la nivel regional și național.

Totodată, prin proiectul de act normativ se urmărește promovarea unor măsuri menite să contribuie la prevenirea și combaterea instalării marginalizării sociale odată cu revizuirea categoriilor de tineri confrunțați cu riscul excluderii profesionale, eligibili pentru încheierea unui contract de solidaritate cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, în vederea ocupării unui loc de muncă.

Nu în ultimul rând, proiectul de act normativ urmărește creșterea participării pe piața muncii a unei categorii care se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește găsirea unui loc de muncă și anume lucrătorii vârstnici. Astfel, prin proiectul de act normativ angajatorilor li se acordă un stimulent financiar dacă încadrează șomeri care în termen de 5 ani de la data angajării îndeplinesc conform legii condițiile pentru a solicita pensie anticipată parțială sau de acordare a pensiei pentru limită de vârstă.

Măsurile propuse de prezentul act normativ urmăresc dezvoltarea unei piețe a muncii inclusive contribuind la atingerea obiectivelor asumate de România în domeniul ocupării, în contextul Strategiei Europa 2020.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani) - în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent (2012)	Următorii patru ani (2013-2016)				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat – bugetul asigurărilor pentru șomaj:						
		+88.919.985	+92.803.670	+93.151.154	+93.150.519	
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale c) bugetul asigurărilor sociale de stat – bugetul asigurarilor pt somaj:						
		-88.919.985	-92.803.670	-93.151.154	-93.150.519	

4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Fise financiare anexate la prezenta.					
7. Alte informații -	Influențele financiare rezultate se pot suporta din sumele stabilite pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj prin Strategia fiscal-bugetară 2013-2015.					

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ:

- Hotărârea Guvernului nr. 174 din 20 februarie 2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 377 din 18 aprilie 2002 pentru aprobarea Procedurilor privind accesul la măsurile pentru stimularea ocupării forței de muncă, modalitățile de finanțare și instrucțiunile de implementare a acestora, cu modificările și completările ulterioare.
- Hotărârea Guvernului nr. 1149/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale.

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții:

Procedurile privind modul de acordare a drepturilor de care beneficiază persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă pe durata participării la procesul de evaluare și certificare a competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale elaborate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și aprobate prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare

Proiectul de act normativ este în conformitate cu legislația comunitară în materie.

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Prin prevederile de la punctele 10, 16, 17, 19, 24 și 26 se asigură implementarea art. 11, art. 64 și art. 65 din Regulamentul CE nr. 883/2004, cu modificările și completările ulterioare.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6. Alte informații
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de către Consiliul Legislativ, prin avizul nr. 882/1.11.2012.
6. Alte informații - Proiectul de act normativ a fost dezbătut în ședința Comisiei de dialog social de la nivelul MMFPS din data de 08.02.2012. - Proiectul de act normativ a fost transmis Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal pentru obținerea avizului. - Proiectul de act normativ a fost transmis spre consultare Autorității Naționale pentru Calificări în vederea avizării

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost supus procedurii stabilite de Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, fiind afișat pe pagina de internet a MMFPS, www.mmuncii.ro la secțiunea Proiecte în dezbatere în data de 23 ianuarie.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile

administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege anexat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

VICTOR-VIOREL PONTA

